

Wie in de beoefening der talen iets meer ziet dan een vereischte ter bevordering van sommiger stoffelijke belangen; wie taalstudie beschouwt als een der voortreffelijkste middelen ter ontwikkeling van het verstand en ter vorming van het gemoed, zal voorzeker hoogen prijs stellen op de beoefening der Letterkunde, en het betreuren, dat zooveel jongelieden uit den beschaafden stand de maatschappij intreden, zonder iets van die wetenschap te hebben geleerd, dat kan naverken; zonder neiging om de geschriften der edelste vernuften te leeren kennen; somtijds zonder smaak dan voor een roman, die de verbeelding overprikkelt, het verstand verdooft, het hart bezoedelt.

De reden daarvan moet voornamelijk gezocht worden in de leerboeken, waarvan men zich heeft bediend, in verband met het te vroeg aan de school onttrekken van die leerlingen, welke niet voor eene wetenschappelijke betrekking worden opgeleid. De onderzinding heeft dan ook geleerd, dat het onderwijs in de Letterkunde slechte uitkomsten oplevert, indien men haar voorstelt als eene onafzienbare rij van namen, jaartallen en geschriften, eene batterij, die door het sterkste geheugen niet kan worden vermeesterd — of indien men jongelieden, wier ontwikkeling er nog niet rijp voor is, gaat bezig houden met kritiek, en dan nog wel van werken, die zij niet eens gelezen hebben, of nog niet kunnen lezen. Bij zulk eene behandeling der Letterkunde moeten de leerlingen afgeschrikt, en de onderwijzers moedeloos worden.

Om die bezwaren gedeeltelijk weg te nemen, heb ik de Aanleiding geschreven. Zij bevat in hoofdzaak levensschetsen, die de bevatting van jongelieden van veertien en vijftien jaren niet te boven gaan, en ofschoon de bekendheid met den levensloop der schrijvers wel een gewigtig bestanddeel, maar toch niet het voornaamste van de Letterkunde uitmaakt, heb ik toch gemeend, dat de Aanleiding nut zou kunnen stichten, zoowel als eene inleiding voor hen, die later een eigenlijken cursus van Letterkunde zullen bijwonen, als voor diegenen, welke, eer zij

voor zulk onderwijs vatbaar zijn, de school verlaten. Voor dezen toch geldt de waarheid, dat de mensch, vooral op eenigzins rijperen leeftijd, eene voorliefde heeft om iets te lezen van schrijvers, die hem persoonlijk of door hunne levensbijzonderheden bekend zijn.

Tot mijn genoegen is mij gebleken, dat verscheidene mijner ambtgenooten zich met het plan der Aanleiding hebben kunnen vereenigen, daar deze op eenige inrichtingen van onderwijs is ingevoerd. Het is misschien niet ondienstig hierbij te voegen, dat sommige onderwijzers, die van den tijd, voor het taalonderwijs bestemd, moeilijk iets kunnen afzonderen om de Letterkunde als een afzonderlijk vak te behandelen, tevens tot oefening in het spreken, de levensschetsen door de leerlingen in eene vreemde taal laten vertellen, waarna zij hen nog eenige regels, uit een schoon voortbrengsel van den behandelden schrijver, uit het hoofd doen opzeggen.

Wat de zamenstelling van de Aanleiding betreft, moet ik nog opmerken, dat alleen de belangrijkste dichters of prozaschrijvers zijn opgenomen, die gelezen kunnen worden, zonder dat men juist wetenschappelijk gevormd behoeft te zijn. Daar het plan medebragt het aantal zoo gering mogelijk te nemen, was de keuze der personen hoogst moetelijk.

Deze druk, dien ik overigens zoo goed mogelijk heb herzien en, naar ik hoop, verbeterd, is vermeerderd met een inhoud van het Nibelungen- en van het Rolandslied en eene levensschets van Tollens. Ook heb ik de spelling ingericht volgens de Nederlandsche spelling onder beknopte regels gebragt door Dr. L. A. te Winkel, omdat dit werkje het zoo algemeen gevolgd en zoo hoog gewaardeerd stelsel van Siegenbeek wedergeeft, gezuiverd van de zichtbaar geworden vlekken, die het aankleefden, en op de hoogte gebragt van de wetenschap van onzen tijd.

En hiermede vervolge het boekje zijn weg. Moge het van eenig nut zijn voor de Nederlandsche jeugd, die ik lief heb en aan welke ik zoo gaarne mijne beste krachten, hoe gering ook, toewijd.